

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN

Mardin Milletvekili

Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza ve İnfaz Kurumundan tarafımıza ulaşan bilgiler ve avukatların yaptığı inceleme raporları neticesinde mahpusların, ciddi hak ihlallerine maruz bırakıldıklarını tespit ettik. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, cezaevindeki hijyen koşulları sağlığı tehdit edecek düzeylere eriştiği, odalarına sürekli arama adı altında baskınlar düzenlendiği, odaların kapılarının sert bir şekilde tekmelenerek açıldığı ve bu baskınlarda kantinden aldıkları eşyaların kullanılamaz hale getirildiği, ayakkabılarının çıkarılarak arama yapılmaya zorlandıkları, güneşin en tepede olduğu saatlerde havalandırmaya çıkarıldıkları, buzdolabına ve soğuk suya erişimlerinin olmadıkları aktarılmıştır.

Mahpusların, rutin aramalarda okuma komisyonları tarafından mektuplarına el konulduğu, İdarenin denetimi ve gözetimi altında yasal incelemeler yapılarak mahpuslara teslim edilen kitaplara sık sık yapılan aramalar sonucunda el konulduğu, el konulan bu kitapların uzun süre verilmediği, verildiğinde de kitaplara "incelendi" mührü basılmadığı için sonraki aramalarda tekrar tekrar kitaplara el konulduğu, Kürtçe ve Kürdistan kelimelerinin geçmiş olduğu kitaplara gerekçesiz bir şekilde el konulduğu, Kürt edebiyatının önde gelen şairlerinden olan Cegerxwin'in kitaplarına dahi el konulduğu yapılan aktarımlar arasındadır. Cezaevinde yapılan atölyelere mahpusların kontenjan olmasına rağmen keyfi bir şekilde alınmadığı da gelen bilgiler arasındadır.

Bununla birlikte 2 nolu cezaevi idaresi, mahpuslarla diyalog kurmamakta, mahpusların görüşme taleplerini sürekli geri çevirmekte, isimli başgardiyen ve diğer gardiyanlar, mahpuslara karşı onur kırıcı bir şekilde davranmaktadırlar.

Kocaeli 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza ve İnfaz Kurumu'nda 30 yıllık infazını tamamlamış ve koşullu salıverilme şartlarını tamamlamış mahpuslara İdare ve Gözlem Kurulu tarafından keyfi olarak iyi halli olmadıkları yönünde kararlar verilmektedir.

- Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda bulunan mahpuslardan Abdullah Rüzgar'ın 16.02.2024 tarihinde koşullu salıverilmesi gerekirken, 2 defadır Kurulca İyi Halli Olmadığı kararı verilmektedir.
- Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda bulunan kemik erimesi rahatsızlığına sahip hasta mahpus Mehmet Şirin Tekmenuray'ın koşullu salıverilmesi gerekirken Kurulca iyi halli olmadığı gerekçesiyle infazının devamına karar verilmiştir.
- Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hasta mahpus Mehmet Okur yine Kurulca iyi halli olmadığı gerekçesiyle infazının devamına karar verilmiştir.

Türkiye'de bulunan cezaevlerindeki kötü hijyen koşulları ve beslenme sorunları ve hak ihlalleri sık sık basına ve kamuoyuna da yansımaktadır.

Birleşmiş Milletler Mahpuslara Muamele Standart Asgari Kuralları (Nelson Mandéla Kuralları) gereği;

- Tüm mahpuslara, sağlık açısından yeterli, besleyici ve iyi kalitede yiyecek sağlanmalıdır. Yemeklerin kalitesi ve miktarı mahpusların sağlık durumunu koruyacak ve güçlendirecek nitelikte olmalıdır.
- Her mahpusa, günlük ihtiyaçlarını karşılayacak kadar temiz içme suyu sağlanmalıdır.

maddeleri yer almaktadır. Mahpuslara yönelik tecrit ve psikolojik şiddetin önlenmesi için birçok uluslararası sözleşme ve insan hakları belgesi bulunmaktadır. Bu konuda öne çıkan bazı önemli sözleşmeler şunlardır:

- Birleşmiş Milletler (BM) İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme (CAT): Bu sözleşme, işkence ve kötü muameleye karşı kapsamlı düzenlemeler içerir. Sözleşme, tecrit ve psikolojik şiddeti de işkence kapsamına almaktadır.
- Birleşmiş Milletler (BM) Mahpusların Muamelesine Dair Standart Asgari Kurallar (Nelson Mandela Kuralları): Bu kurallar, mahpusların haklarını ve ceza infaz

kurumlarının yönetim standartlarını belirler. Tecrit ve psikolojik şiddetin önlenmesi için önemli hükümler içerir.

Bu bağlamda;

1. Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunun fiziksel şartlarının düzeltilmesi ve sistematik eksikliklerinin giderilmesi için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
2. Mahpusların beslenme, hijyen ve sağlığa erişim haklarının iyileştirilmesi amacıyla hangi önlemler alınmıştır?
3. Ayakta sayımı reddeden mahpuslara yönelik baskınlar ve kişisel alanlarının tarumar edilmesi ile ilgili olarak herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?
4. Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda çalışan başgardiyân mahpuslara psikolojik baskı ve şiddet uyguladığı iddiaları doğrultusunda herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
5. Mahpusların havalandırma saatlerinin en sıcak saatlere denk getirilmesi ve diğer mahpuslarla havalandırmaya çıkamama sorunlarının giderilmesi için ne gibi düzenlemeler yapılacaktır?
6. Avukatların, müvekkileriyle/mahpuslarla yaptıkları görüşmeler esnasında onlara verdikleri "savunma evraklarına" yetkili adli makamlarca verilmiş bir karar olmaksızın infaz koruma memurları tarafından keyfi olarak el konulmakta mıdır? El konulması halinde el konulduğuna ilişkin tutanak tutuklamakta mıdır? Eğer evraklar incelemeye alındı ise incelemeye alındığına ilişkin mühür vurulmakta mıdır?
7. Mahpusların avukatları ile görüşmelerinin sağlanması ve bu görüşmelerin düzenli hale getirilmesi için ne tür önlemler alınacaktır?
8. Aynı ceza infaz kurumunda kantinde satılan kırtasiye ürünlerinin yetersiz ve çok pahalı olduğu, iaşe bedellerinin arttığı ancak hala yeterli olmadığı, idare tarafından dağıtılan yemeklerin lezzetsiz, kötü ve sağlıksız olduğu iddiaları doğru mudur? Bu konularda herhangi bir düzenleme yapılacak mıdır?

9. Mahpuslara günlük yeterli besini karşılayabilecekleri kadar yemek verilmemesinin, kişi başı günde yalnızca bir ekmek verilmesinin mahpusların sağlıklarına olan etkileri cezaevi idareleri tarafından hesaba katılmış mıdır?
10. Mahpuslara verilen ekmeğin çeşidine ve gramajına ilişkin cezaevlerinde belirli bir standart var mıdır? Varsa standardı nedir? Ekmeğin yetmemesi halinde mahpusların yeniden ekmek talep etme hakları var mıdır?
11. Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda birçok mahpusun gönderdikleri mektuplara keyfi bir şekilde el konulduğu ve dışarıdan gelen bazı mektupların da mahpuslara ya hiç verilmediği ya da çok geç teslim edildiği doğru mudur?
12. Kürtçe kitaplara sadece Kürtçe olduğu için el konulduğu ve soruşturma başlatıldığı doğru mudur? Bu konuda bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
13. Mahpusların haftada bir kere açık havaya çıkarıldığı, atölye ve kurs gibi ortak alan faaliyetlerinin yaptırılmadığı ancak bir kez film izleme etkinliği yaptırıldığı özellikle Covid-19 pandemisi kapsamında alınan tedbirler nedeniyle kaldırılan etkinliklerin pandemi sonrası normalleşmeye rağmen geri getirilmediği iddiaları doğru mudur? Mahpusların sosyal faaliyetlere katılımının artırılması için hangi adımlar atılacaktır?
14. Aynı ceza infaz kurumunda hücre havalandırmalarında kameralar bulunduğu, sıcak suyun pis ve sağlıksız olduğu, kötü koktuğu, soğuk suyun kireçli olduğu iddiaları doğru mudur? Bu sorunların giderilmesi için hangi önlemler alınacaktır?
15. Mahpusların üzerinde uyudukları yatakların yenilenme sıklığı nedir?
16. Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu tarafından bazı mahpusların koşullu salıverilme tarihi gelmiş olmasına rağmen iyi halli olmadıklarına karar verilerek koşullu salıverilme hakkından faydalandırılmadığı iddiaları doğru mudur? Bu tür kararların objektif kriterlere göre alınması için hangi düzenlemeler yapılacaktır?